

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ ІНСТИТУТУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Факультет №3

Кафедра тактико-спеціальної підготовки

КЕЙС

Лекційні заняття на тему
«Організація конвоювання в судах та під час проведення
слідчих дій ».

Підвищення кваліфікації поліцейських
підрозділів конвойної служби

Інформація про викладача:
к.е.н., доцент кафедри
тактико-спеціальної підготовки
факультету № 3 ІПФПНП ЛьвДУВС
майор поліції

Мар'ян КУРЛЯК

Тел: 0677420755

Львів -2021

Тема № 1: (1- год) «Організація конвоювання в судах та під час проведення слідчих дій».

ПЛАН ЛЕКЦІЇ

«Організація конвоювання в судах та під час проведення слідчих дій».

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – 141 с.
2. Кримінальний кодекс України від 05 квітня 2001 № 2341-III.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984.
5. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. // Офіційний вісник України. – 2015. – № 63. – 2075 с.
6. Наказом МВС України від 20.01.2005 №60 зі змінами від 02.11.2012 (Наказ МВС № 1002), зареєстрованими в Мінюсті 26.11.2012 за № 1977/22289 Інструкція з організації конвоювання затриманих і взятих під варту осіб в органах внутрішніх справ України.
7. Наказ Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68
8. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 березня 2000 р. // Офіційний вісник України. – 2000– № 15– 588 с.
9. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – 303 с.
10. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22 червня 2000 р. // Офіційний вісник України. – 2000. – № 30. – 1248 с.
11. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закону України від 20.11.2012 № 5492-VI.
12. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України № 2337- VIII від 15.03. 2018.
13. Закону України «Про боротьбу з тероризмом» від 04.11.2018, - 2581-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15>
14. Концепція боротьби з тероризмом, схвалена Указом Президента України від 23 квітня 2013 року № 230/2013

15. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2016 року № 92 «Про затвердження Положення про єдину державну систему запобігання, реагування і припинення терористичних актів та мінімізації їх наслідків»

16. Наказ УДО України від 30.06.2016 №185 «Про затвердження Інструкції з організації та порядку дій Управління державної охорони України за рівнями терористичних загроз»

17. Декларація про захист усіх осіб від тортур та інших жорстоких, нелюдських чи принижуючих гідність видів поведінки та покарання резолюція 3452 (XXX) Генеральної Асамблеї ООН від 09.12.1975 р.

18. Конвенція про захист прав людини і основних свобод від 4 листопада 1950 року // Забезпечення прав людини. Хрестоматія. – К. – Х., 2005. – 61-65 с.

19. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України: Постанова Кабінету Міністрів від 28 жовтня 2015 року №878 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF>.

20. Про затвердження Інструкції із заходів безпеки при поведінці зі зброєю: Наказ МВС України від 1 лютого 2016 р. № 70 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0250-16>

21. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: Наказ МВС України від 27.04.2020 № 357 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#n7>

22. Наказу МВС України від 11.10.2018 № 828 «Про затвердження Інструкції з організації забезпечення, зберігання та експлуатації озброєння в Національній поліції України». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1249-18>

23. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Правоохоронних органів України: Наказ МВС України від 23 травня 2017 р. №440 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17>

24. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Правоохоронних органів України: Наказ МВС України від 26 січня 2016 р. № 50 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16>

25. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України № 100 від 08.02.2019 року.

26. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: Наказ МВС України від 07.11.2015 року № 1395 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15>

27. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: Наказ МВС України від 06.11.2015 року № 1376 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15>

28. Про затвердження Положення про підрозділи поліції особливого призначення: Наказ МВС України від 04.12.2017 № 987 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1565-17>

29. Про затвердження порядку організації і тактики проведення поліцейської операції «Перехват»: Наказ МВС України від 23.11.2018 № 946 ДСК

30. Про затвердження Інструкції про організацію та порядок проведення поліцейських операцій з розшуку і затримання озброєних та інших осіб, які вчинили суспільно небезпечне діяння: Наказ МВС України від 09.10.2017 №841 ДСК .

31. Про затвердження Концепції запровадження в діяльності органів та підрозділів Національної поліції України скандинавської моделі забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів: Наказ МВС України № 706 від 23.08.2018 року.

32. Про затвердження Порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Правоохоронних органів України під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку: Наказ МВС України № 773 від 10 серпня 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1223-16#n38>

Спеціальна література

1.Банах С. М. Особиста безпека працівників правоохоронних органів, залучених до патрулювання: навчальний посібник/ Банах С. М., Йосипів Ю. Р., Курляк М. Д., Синенький В.М. та ін.. – Львів: ЛьвДУВС, 2020. – 272 с.

2.Тьорло О.І. Тактико-спеціальна підготовка працівників Національної поліції: навч.посібник / О.І. Тьорло, Ю.Р. Йосипів, В.М. Синенький та ін.. Львів: ЛьвДУВС, 2018. – 480 с.

3. Йосипів Ю.Р. Тактичне керівництво та організація несення служби працівниками правоохоронних органів України в зоні проведення антитерористичної операції: навчальний посібник / Ю.Р. Йосипів, С.М. Банах, О.І. Тьорло, В.М. Синенький та ін. – Львів: ЛьвДУВС, 2016. – 136 с.

4. Аброськін В.В. Діяльність Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки в умовах антитерористичної операції: навчальний посібник / Аброськін В.В. – Харків: ХНУВС, 2019. – 212 с.

5. Йосипів Ю.Р. Модифіковані вибухові пристрої: ручні гранати: методичні рекомендації / Ю.Р. Йосипів та ін. – Львів: ЛьвДУВС, 2018. – 60 с.

6. Курляк М.Д. Засоби радіозв'язку ОВС: методичні рекомендації / М.Д. Курляк, Ю.Р. Йосипів, О.І. Тьорло, В.М. Синенький та ін.. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. – 80 с.

7. Курляк М.Д. Основи методики ICIPS та її використання в освітньому процесі ВНЗ МВС України: методичні рекомендації / М.Д. Курляк, Ю.Р. Йосипів, В.М. Синенький, О.І. Тьорло та ін. – Львів: ЛьвДУВС, 2017. – 92 с.

8. Науково-практичний коментар Закону України «Про Національну поліцію» / Кол. авт.; кер. авт. кол. д.ю.н., доц. Т.П. Мінка. – Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 480 с.

9. Йосипів Ю.Р. Тактичне керівництво щодо несення служби на блокпостах в умовах наступу і оборони, затримання озброєних злочинців, банд

та формувань: методичні рекомендації / Ю.Р. Йосипів, С.М. Банах, В.Р. Булачек, І.Ю. Землянський, М.Д. Курляк, М.О. Московчук, М.В. Моргун, В.М. Синенький, О.І. Тьорло, А.В. Ярославський. – Львів: ЛьвДУВС, 2014. – 139 с.

10. Тьорло О.І. Класифікація та види саморобних вибухових пристроїв: методичні рекомендації / О.І. Тьорло, А.В. Ярославський, Ю.Р. Йосипів, М.Д. Курляк, М.О. Московчук, В.М. Синенький. – Львів: ЛьвДУВС, 2016. – 87 с.

11. Тьорло О.І. Основи тактико-спеціальної підготовки: навчальний посібник / О.І. Тьорло, В.Р. Булачек. – Львів: ЛьвДУВС, 2010. – 268 с.

12. Ярославський А.В. Підготовка та проведення спеціальних операцій у збройних конфліктах: методичні рекомендації / А.В. Ярославський, О.І. Тьорло, Ю.Р. Йосипів, І.Ю. Землянський, М.Д. Курляк, М.О. Московчук, В.М. Синенький. – Львів: ЛьвДУВС, 2016. – 104 с.

13. Забезпечення публічного порядку та безпеки під час мирних зібрань громадян (скандинавська модель): навч. посібник / Ю. Р. Йосипів, Н. Д. Туз, В. М. Синенький, М. Д. Курляк. Львів: ЛьвДУВС, 2019. – 96 с.

Допоміжна

1. Актуальні проблеми професійної підготовки поліцейського: матеріали кругл. столу, м.Одеса, 26 жовтня 2016 р. — Одеса : ОДУВС, 2016. — 204 с.

2. Коломієць О.В. Порядок розробки графічних документів під час підготовки та виконання оперативно-службових завдань: методичні рекомендації / В.А. Молотай, Т.Г. Корж-Ікаєва, О.В. Коломієць, — К.: Національна академія внутрішніх справ, 2013. – 31 с.

3. Майор Ганс фон Дах Тотальний опір інструкція з ведення малої війни для кожного – Львів: Видавництво «Астролябія», 2014. – 160 с.

4. Суарес Г. Тактическое преимущество / Габриель Суарес. – К. : ЕСС, 2003. – 224 с.

5. 10. Gersons B. Police Psychology: operational assistant // POLICE (USA), 1994, May. – P. 16; 21.

6. 11. Gersons B.P.R. Patterns of PTSD among Police Officers following Shooting Incidents: A Two-Dimensional Model and Treatment Implications // Journal of Traumatic Stress. – 1989. – Vol. 2, №3. – P. 247-257.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційне Інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>).

2. Сайт верховної Ради України (<http://www.rada.gov.ua>).

3. Верховний Суд (<https://supreme.court.gov.ua>).

4. Урядовий портал – єдиний веб-ресурс органів виконавчої влади України (<http://www.kmu.gov.ua>).

5. Міністерство внутрішніх справ України (<http://www.mvs.gov.ua>).

6. Міністерство освіти і науки України (<http://www.mon.gov.ua>).

ОСНОВНИЙ ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

«Організація конвоювання в судах та під час слідчих дій».

Діяльність поліції з конвоювання затриманих і осіб, які тримаються під вартою ґрунтується на додержанні законності. Конвойні підрозділи поліції і спеціально призначені наряди виконують зазначені обов'язки, спираючись на принципи неухильного додержання вимог конституції України, загальної декларації прав людини, законів України "Про Національну поліцію", "Про попереднє ув'язнення", інших законодавчих актів України, указів президента України, постанов кабінету міністрів України, нормативно-правових актів МВС України та Інструкція з організації конвоювання затриманих і взятих під варту осіб

в органах внутрішніх справ України.

Основи організації конвоювання затриманих і взятих під варту осіб органами внутрішніх справ.

Конвоювання затриманих за підозрою у вчиненні злочину, заарештованих, підсудних, засуджених осіб полягає в їх своєчасному доставленні (супроводі) до місця призначення та надійній охороні.

Дії працівників поліції під час конвоювання затриманих і осіб, які тримаються під вартою не можуть поєднуватися з тортурами, іншими формами нелюдського поводження, умисними діями, що завдають фізичних чи моральних страждань або принижують людську гідність.

Затримані за підозрою у вчиненні злочину, заарештовані, підсудні, засуджені особи у разі порушення їх прав можуть оскаржувати дії працівників конвойного наряду поліції відповідно до законодавства України.

З метою виконання завдань з питань конвоювання затриманих і осіб, які тримаються під вартою у порядку, установленому МВС України, формуються конвойні підрозділи або виділяються спеціальні наряди з найбільш підготовлених працівників поліції. Конвойні підрозділи поліції створюються:

У головних управліннях НП МВС України в Автономній Республіці Крим, місті Києві та Київській області, головних управліннях Національної поліції МВС України в областях, місті Севастополі (далі – ГУ НП МВС, РУП МВС,) – для забезпечення міжрайонного конвоювання затриманих і осіб, які тримаються під вартою, з ізоляторів тимчасового тримання (далі - ІТТ) до слідчих ізоляторів Державної пенітенціарної служби України (далі - СІЗО) та у зворотному напрямку, екстрадиції розшукуваних осіб, а також обслуговування апаратів ГУ НП МВС, РУП ГУНП, органів прокуратури та суду.

З урахуванням місцевих умов наказами начальників ГУНП МВС, РУП ГУНП МВС можуть бути сформовані міжрайонні конвойні підрозділи, чисельність яких визначається в залежності від кількості маршрутів конвоювання;

У головних, районних, відділеннях органах внутрішніх справ для обслуговування місцевих органів суду та прокуратури, конвоювання затриманих і осіб, які тримаються під вартою до спеціальних установ, обмінних пунктів,

забезпечення охорони під час проведення слідчих дій, експертиз та стаціонарного лікування в закладах охорони здоров'я;

В органах внутрішніх справ, де конвойні підрозділи не створені, для виконання завдань з конвоювання затриманих і осіб, які тримаються під вартою виділяються спеціально скомплектовані наряди поліції. У таких випадках обов'язки з організації служби покладаються на начальника органу поліції.

Конвоювання осіб, які тримаються під вартою за межі України та в зворотному напрямку здійснюється з дозволу керівництва МВС України та за погодженням з Генеральною прокуратурою України відповідно до вимог Міжнародних конвенцій та угод; за межі Автономної Республіки Крим, міст Києва та Севастополя, області, - з дозволу керівництва відповідних ГУНП МВС, РУП МВС, які призначають конвой з наданням інформації до МВС України. (Доповнено наказом МВС від 02.11.2012 № 1002).

Організація конвоювання

Конвоювання затриманих і взятих під варту осіб здійснюється за попередньо розробленими управліннями (відділами) громадської безпеки ГУМВС, УМВС, УМВСТ основними та запасними маршрутами конвоювання з урахуванням періодичності і способу перевезення осіб автомобільним, залізничним або повітряним транспортом. Розклад руху міжрайонних конвоїв складається щорічно з урахуванням періодичності курсування планових варт у спеціальних вагонах внутрішніх військ і затверджується начальником ГУНПМВС, РУПМВС, або його заступником та узгоджується з територіальними органами судової адміністрації і управліннями Державного департаменту України з питань виконання покарань.

Маршрути конвоювання розробляються між ІТТ та відділами поліції і СІЗО, а також між СІЗО або ІТТ та органами судової влади, іншими правоохоронними органами, обмінними пунктами на залізничних станціях, спеціальними палатами органів охорони здоров'я, в яких проходять лікування взяті під варту особи, місцями проведення слідчих дій.

Основні та запасні маршрути конвоювання можуть бути простими та кільцевими. Прості маршрути розробляються для забезпечення конвоювання лише в один пункт призначення, як правило, у межах району або міста без районного розподілу. З метою раціонального використання сил і транспортних засобів, заповнення камер спеціальних автомобілів до передбачених норм організовується конвоювання за кільцевою системою, яка передбачає одночасне обслуговування декількох пунктів призначення в різних районах або містах.

Перевезення затриманих і осіб, які тримаються під вартою міжрайонними маршрутами конвоювання проводиться за погодженням з управліннями (відділами) ГУНПМВС, РУПМВС, спеціально створеними конвойними підрозділами лише під час світлої пори доби.

1Затримані і особи, які тримаються під вартою конвоюються літаками з дозволу начальників ГУНПМВС, РУПМВС, у разі особливої терміновості за заявками і у строк, узгоджений на місцях з підприємствами цивільної авіації. На підставі розкладу руху планових варт у спеціальних вагонах Національної гвардії підрозділи поліції, командири конвойних підрозділів (далі - командири підрозділів) розробляють графіки руху конвоїв на обмінні пункти для прийняття (передання) взятих під варту осіб. Нові обмінні пункти на планових маршрутах

конвоювання відкриваються за поданням ГУНПМВС, РУПМВС, та рішенням командування Національної гвардії України МВС .

Для економії сил і засобів під час забезпечення конвоювання орган-відправник своєчасно сповіщає орган-адресат про направлення конвойного наряду за плановим маршрутом. У разі зміни графіка руху потягів командири підрозділів внутрішніх військ повідомляють про такі зміни відповідні органи внутрішніх справ та органи і установи Державного департаменту України з питань виконання покарань.

На кожний маршрут конвоювання складається Картка конвойного маршруту, де зазначається:

- номер картки конвойного маршруту;
- схема і порядок руху спеціального автомобіля, характеристика маршруту, відстань у кілометрах від органу внутрішніх справ до пункту призначення, порядок зв'язку з найближчими відділками поліції, у тому числі за спеціальними кодами;
- порядок охорони затриманих і взятих під варту осіб під час руху, передання (прийняття) у пунктах призначення, особливості несення служби в особливих умовах.

З метою забезпечення надійної охорони затриманих і осіб, які тримаються під вартою під час конвоювання працівниками поліції (конвойних підрозділах) ведеться контрольна-наглядова справа в якій зосереджується:

- а) план організації конвоювання затриманих і осіб, які тримаються під вартою відповідно до розроблених маршрутів, завдання нарядів;
- б) розрахунок особового складу;
- в) особливості несення служби, організація їх взаємодії між собою та іншими підрозділами;
- г) порядок дій у разі виникнення надзвичайних подій при конвоюванні;
- г) система зв'язку керівників головних, районних, відділів поліції МВС, з конвойними нарядами, строки подання інформації, сигнали та умовні знаки;
- д) наказ про допущення працівників органів внутрішніх справ до конвоювання, відомості про проведення занять та прийняття заходів;
- е) порядок контролю за несенням служби конвойних нарядів;
- є) заходи організаційного, матеріального-технічного та фінансового забезпечення. Для перевезення затриманих і осіб, які тримаються під вартою наказами начальників керівників поліції визначаються спеціально обладнані автомобілі, які за своїми технічними характеристиками відповідають встановленим нормам та пройшли двічі на рік комісійні обстеження.

Призначення конвою та його обов'язки

Для конвоювання затриманих і осіб, які тримаються під вартою призначається звичайний або посилений конвойний наряд. Склад, вид і чисельність таких конвойних нарядів визначаються начальником органу (командиром окремого підрозділу). Мінімальний склад конвойного наряду для

конвоювання однієї взятої під варту особи визначається в кількості не менше трьох працівників: начальник конвою (старший конвоїр) та два конвоїри.

Одночасне конвоювання в пішому порядку двох і більше осіб забороняється. Конвоювання затриманих і осіб, які тримаються під вартою на спеціальних автомобілях проводиться відповідно до пунктів 2.1 - 2.13 Інструкції.

У разі конвоювання жінок до складу конвойного наряду включається конвоїр - жінка. Посилений конвой може призначатися, якщо серед конвойованих є особи, які мають намір вчинити втечу, напад на охорону, заподіяти шкоду оточуючим або собі, якщо географічні або кліматичні умови є складними. Начальником посиленого конвою призначається особа середнього або старшого начальницького складу, чисельність конвоїрів відповідно збільшується, до складу конвою включається працівник поліції із службовим собакою.

Склад звичайного конвою для забезпечення охорони підсудних у залах судових засідань призначається відповідно до пункту 3.10 Інструкції.

Для підвищення надійності охорони під час перевезення більше 10 конвойованих в обов'язковому порядку призначаються автомобілі супроводження.

У разі необхідності посилення конвою безпосередньо в дорозі або у разі прийняття для зворотного конвоювання великої кількості затриманих і осіб, які тримаються під вартою начальник конвою (старший конвоїр) звертається до найближчого підрозділу поліції справ, начальник якого зобов'язаний вжити заходів, до посилення конвою наявними в його розпорядженні силами й засобами. Якщо немає можливості виділити додаткових конвоїрів, начальник органу, до якого звернувся за допомогою начальник конвою (старший конвоїр), залишає частину конвойованих у підпорядкованому йому ІТТ.

На осіб, як відповідно до заявок органів внутрішніх справ, прокуратури, судів підлягають конвоюванню, складається список та готуються особові справи.

Для призначення конвойного наряду начальник органу внутрішніх справ (командир підрозділу) видає наказ, де визначає:

Склад конвойного наряду та порядок підготовки для конвою відповідних документів, транспорту, необхідних засобів охорони, зв'язку й сигналізації, зброї, спорядження, шляхового забезпечення конвойного наряду і конвойованих, а також службових собак;

Завдання конвойного наряду, способи та строк їх виконання, порядок зв'язку з органом внутрішніх справ (конвойним підрозділом) і порядок взаємодії з іншими органами внутрішніх справ (у дорозі), особливі обов'язки конвоїрів;

Маршрут руху (основний, запасний); (Змінено наказом МВС від 02.11.2012 № 1002).

Порядок інструктажу конвою і контроль за виконанням ним обов'язків. Покладати на конвой обов'язки, не пов'язані з конвоюванням затриманих і осіб, які тримаються під вартою, забороняється.

У разі відсутності у підрозділі поліції штатних посад конвоїрів начальник органу організовує підготовку таких працівників із числа підпорядкованих служб. На підставі складених записок про знання нормативних документів, які регламентують питання охорони затриманих і осіб, які тримаються під вартою, наказом начальника органу внутрішніх справ щорічно затверджується перелік

працівників, допущених до конвоювання. Увесь склад конвою повинен бути в установленій формі одягу, мати справну і приведену в бойову готовність зброю; начальник конвою (старший конвоїр) озброюється пістолетом. Вид зброї конвоїрів, залежно від умов і порядку конвоювання затриманих і осіб, які тримаються під вартою, визначає начальник органу внутрішніх справ (командир підрозділу), який призначив конвой.

Порядок носіння зброї встановлюється начальником органу (начальником конвою).

Тримати автомат у положенні "за спиною" забороняється. Зброя та засоби активної оборони носяться з боку протилежного від конвойованих.

Під час огляду камер спеціального автомобіля, інших транспортних засобів і приміщень, де тримаються конвойовані або проводиться їх розміщення, зброя здається начальникові конвою (старшому конвоїру).

На час тимчасового розміщення конвою в іншому органі внутрішніх справ або в іншому конвойному підрозділі поліції зброя та боєприпаси повинні бути здані на зберігання черговому цього органу (підрозділу). Холодної пори року, якщо це необхідно, склад конвою забезпечується теплим одягом. Кожний конвоїр зобов'язаний мати при собі свисток, йому видається індивідуальний перев'язний пакет, а начальникові конвою (старшому конвоїру), крім цього, - ще й сумка для документів та кайданки.

У разі конвоювання затриманих і осіб, які тримаються під вартою залізничним транспортом конвой забезпечується ключами для замикання (відмикання) дверей вагонів.

Залежно від умов і порядку конвоювання конвої споряджаються переносними радіостанціями, електроліхтарями та іншими технічними засобами, передбаченими пунктом 2.14.11 Інструкції.

Відшкодування витрат конвоїрам на проведення службових відряджень здійснюється відповідно до встановленого чинним законодавством України порядку. Начальник конвою (старший конвоїр) несе відповідальність за точне і своєчасне виконання поставленого завдання щодо конвоювання затриманих та осіб, які тримаються під вартою, додержання законності підлеглими, збереження службових документів, особових справ конвойованих, озброєння та інших засобів, які були видані конвою.

ОРГАНІЗАЦІЯ КОНВОЮВАННЯ В СУДАХ ТА ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ ДІЙ

Конвоювання підсудних (осіб, які тримаються під вартою, засуджених) із ізоляторів тимчасового тримання, слідчих ізоляторів, у місцеві суди, за винятком тих, які обслуговуються внутрішніми військами та охорона їх під час судових і виїзних засідань, а також конвоювання у зворотному напрямку здійснюються конвойними нарядами органів внутрішніх справ за місцем їх дислокації на

підставі встановлених документів про прийняття цих установ на обслуговування. (Змінено наказом МВС від 02.11.2012 № 1002).

Доручення органам внутрішніх справ про вирішення питання прийняття для обслуговування органів судової влади з питань охорони та конвоювання підсудних видають начальники ГУНПМВС, РУПМВС України.

При надходженні такого доручення створюється міжвідомча комісія у складі представників органу внутрішніх справ (конвойного підрозділу), суду, який подав заявку, та відповідного територіального управління Державної судової адміністрації України. Працівники поліції, які увійшли до складу комісії, повинні вивчити умови й обсяг служби, визначити чисельність конвоїв, систему охорони підсудних, основний та запасний маршрути їх конвоювання із слідчого ізолятора (ІТТ), порядок взаємодії з іншими органами внутрішніх справ та адміністрацією судової установи. (Змінено наказом МВС від 02.11.2012 № 1002).

Прийняття суду на обслуговування та його щорічне комісійне обстеження оформлюються Актом про прийняття суду на обслуговування (додаток 8), який складається міжвідомчою комісією у двох примірниках і затверджується головою суду й начальником органу внутрішніх справ (командиром підрозділу) та підписується представником відповідного територіального управління Державної судової адміністрації України. (Змінено наказом МВС від 02.11.2012 № 1002).

На підставі акта та з урахуванням стану усунення виявлених недоліків органом поліції видається наказ про прийняття суду на обслуговування.

Підстави для припинення обслуговування органу судової влади:

За ініціативою суду та на підставі надходження про це повідомлення до органу поліції ;

За ініціативою підрозділу поліції у разі суттєвих недоліків технічного укріплення, які можуть призвести до виникнення надзвичайних подій, втеч підсудних з-під варти та видання відповідного наказу.

Доставляння підсудних до приміщення, де немає туалетів, місця для розміщення конвою і конвойованих, а також телефонного зв'язку з органом внутрішніх справ (конвойним підрозділом), не дозволяється.

На кожний судовий орган, що обслуговується органом внутрішніх справ (конвойним підрозділом) розробляється контрольно-наглядова справа, в якій зосереджується:

- Акт про прийняття суду на обслуговування;

- Наказ по підрозділу поліції про прийняття судового органу і конвоювання до нього підсудних;

План охорони, який включає характеристику органу судової влади, кількість сил і засобів, необхідних для охорони підсудних, а також забезпечення безпеки працівників суду, правоохоронних органів, осіб, що беруть участь у кримінальному судочинстві, членів їх сімей та близьких родичів. Порядок взаємодії підрозділів під час розгляду резонансних кримінальних справ з питань організації охорони громадського порядку, забезпечення безпеки дорожнього руху, оперативного перекриття і обстеження прилеглої території, організації зв'язку та документування можливих правопорушень.

План охорони підсудних на виїзних засіданнях суду кожного разу визначається безпосередньо на місці їх проведення спеціально виділеним для

цього працівником органу внутрішніх справ (конвойного підрозділу) разом з начальником конвою (старшим конвоїром) обов'язково до початку судового засідання:

- Схема розстановки сил та засобів;
- Схема основних і запасних маршрутів конвоювання до судового органу та у зворотному напрямку;
- Затверджений начальником підрозділу поліції табель постів та розрахунок особового складу конвойних нарядів;

Наказ по РУП, ВП про призначення підмінних конвоїрів під час проведення судового засідання. Підмінні конвоїри, які залучаються для охорони й конвоювання повинні здати залік на знання цієї інструкції.

В окремих випадках під час розгляду справ, які можуть викликати значний громадський резонанс або про особливо тяжкі злочини, з метою запобігання безпорядкам у місцях проведення судових засідань або замахів на учасників судового процесу розробляється спеціальний план, який передбачає посилений варіант несення служби, у тому числі розміщення працівників поліції в цивільному одязі серед присутніх у залі, і узгоджується з головою суду (головуючим у судовому засіданні).

Конвой повинен вибути з підрозділу поліції (конвойного підрозділу) з таким розрахунком, щоб прийняти підсудних у слідчому ізоляторі (ІТТ) і доставити їх за призначенням не пізніше ніж за 30 хвилин до початку судового засідання. Маршрути конвоювання підсудних із слідчого ізолятора або ІТТ до органу судової влади і в зворотному напрямку встановлюються вулицями з найменшою інтенсивністю руху транспорту й пішоходів.

Після прибуття до суду начальник конвою (старший конвоїр) доповідає головуючому в судовому засіданні про доставлення підсудних, перевіряє стан камер для їх тримання, оглядає зал (зали) для засідань, коридори і сходові клітки. З моменту доповіді головуючому в судовому засіданні про доставлення підсудних усі вказівки головуючого з приводу подальшого конвоювання для начальника конвою (старшого конвоїра) є обов'язковими.

Розстановка наряду проводиться з розрахунку два конвоїри на одного підсудного. Якщо справи одночасно розглядаються в декількох залах судового засідання, на кожний з них додатково призначається старший конвойного наряду. Крім цього, біля камер у кімнатах для тримання підсудних, виставляється внутрішній пост (пости).

Приміщення (кімнати) для тримання підсудних (засуджених) виділяються органом судової влади з урахуванням забезпечення роздільного розміщення чоловіків і жінок, а також ізольованого тримання осіб, яким заборонено спілкування між собою.

Конвоювання підсудних, засуджених із спеціального автомобіля в камери для їх перебування і зали судових засідань здійснюється з додержанням таких вимог:

- Маршрут конвоювання звільняється від присутніх на ньому громадян; біля виходів, вікон, на сходових майданчиках виставляються конвоїри;
- Для висадки підсудних, засуджених безпосередньо біля тильних дверей суду обладнується спеціальний огорожений майданчик для заїзду автомобіля й

висадки конвойованих, а в разі його відсутності спеціальний автомобіль подається впритул до дверей приміщення суду.

- Підсудні під охороною начальника конвою (старшого конвоїра) і конвоїрів по одному направляються до передбачених місць тримання.

- У коридорах і на сходах конвоїри розташовуються попереду і позаду підсудних, начальник конвою (старший конвоїр) - збоку біля поручнів, конвойований - біля стіни.

- Переведення підсудних з камер у зали судових засідань здійснюється до входу до них громадян, назад - після виходу з них громадян.

- У залі судового засідання підсудні розміщуються за стаціонарним металевим загородженням на лавах у порядку, що визначає головуючий в судовому засіданні.

- Начальник конвою (старший конвоїр або конвоїр) розміщуються біля дверей стаціонарного металевого загородження, другий конвоїр - з іншого боку вищезазначеного загородження, у разі відсутності такого загородження конвоїри займають пости з обох боків від підсудних. Кобури з пістолетами мають бути пересунуті на поясному ремені в бік, протилежний від підсудних. При посиленому варіанті несення служби конвойні наряди розміщуються таким чином, щоб перекрити всі вразливі місця залу судового засідання, для чого виставляються додаткові пости біля вікон, дверей, а також стаціонарного металевого загородження.

Начальник конвою (старший конвоїр) здійснює оперативне керівництво нарядом з охорони підсудних (засуджених) і несе відповідальність за виконання конвойним нарядом установленого порядку їх охорони. Він зобов'язаний:

Перед конвоюванням підсудних (засуджених) проводити огляд залів судових засідань, перевіряти справність і надійність обладнання віконних ґрат, стелі, стін, підлоги, дверей, замків, бар'єрів, стаціонарних металевих загороджень, освітлення та засобів зв'язку;

Забезпечувати своєчасне конвоювання підсудних (засуджених) до залу судового засідання, розставляти пости для їх охорони, особисто організовувати переведення конвойованих у приміщеннях органу судової влади;

Доповідати начальникові органу (командирові підрозділу), який призначив конвой, про всі істотні зміни умов охорони підсудних, перенесення судового засідання (на інший час, в інше місце), про закінчення його або про необхідність посилення конвою;

У ході судового засідання постійно здійснювати контроль за несенням служби постовими і ретельно слідкувати за найменшими ознаками змін

обстановки шляхом особистого нагляду за поведінкою підсудних та громадян, які знаходяться в залі судового засідання.

Конвоїр у залі судового засідання підпорядковується начальникові конвою (старшому конвоїру) і зобов'язаний:

Досконально знати свої функціональні обов'язки і точно їх виконувати, перебувати у визначеному старшим нарядом місці і не відлучатись без його дозволу, мати справну і в постійній готовності до дії зброю;

При заступанні на пост перевірити технічний стан стаціонарного металевого загородження, бар'єра, кріплення лав, у разі необхідності вилучити сторонні предмети;

Пильно нести службу, здійснювати постійний нагляд за поведінкою підсудних (засуджених), вимагати від них виконання встановлених правил поведінки та вказівок головуючого, забороняти вставати з місця без дозволу, розмовляти між собою і вступати в контакт з громадянами, передавати будь-які речі. Якщо ці вимоги не виконуються, викликати начальника конвою і за допомогою вільних від служби конвоїрів вживати заходів до наведення порядку або за вказівкою головуючого про позачергову перерву переводити їх до кімнати підсудних чи до спецавтомобіля;

Бути вимогливим і ввічливим у поводженні з підсудними (засудженими), вести за ними постійне спостереження, дотримуватися правил особистої безпеки;

У перервах і після закінчення судового засідання не допускати до підсудних (засуджених) сторонніх осіб, з дозволу головуючого надавати можливість для переговорів із захисниками, експертами, прокурором, а в разі необхідності - з лікарем. Точно і суворо дотримуватись правил охорони при виведенні конвойованих до туалету;

При виявленні приготування до втечі, замаху на самогубство або нападі на конвой поліції подати сигнал тривоги. Терміново доповісти в чергову частину органу внутрішніх справ та вжити всіх необхідних заходів до попередження або припинення протиправних дій.

На час оголошення вироку весь склад конвою посилює нагляд за підсудними, на засуджених до довічного ув'язнення надягаються наручники.

У разі винесення виправдувального вироку або зміни запобіжного заходу на інший, не пов'язаний із взяттям під варту, начальник конвою (старший конвоїр) за вказівкою головуючого в судовому засіданні негайно звільняє підсудного, про що в заявці на конвоювання суддею робиться відповідний запис, завірений печаткою.

Якщо при розгляді в суді справи може виникнути необхідність заміни запобіжного заходу підсудному на взяття під варту або арешт іншої особи у залі судового засідання, то суддя (головуючий) завчасно надсилає до міськрайліноргану (конвойного підрозділу), що обслуговує даний суд, заявку без зазначення конкретної особи, яка може бути заарештована, з розрахунку її отримання не пізніше, ніж за добу до розгляду справи.

Після оголошення головуючим судового засідання вироку або ухвали про обрання запобіжного заходу взяття під варту начальник конвою складає проводить в окремому приміщенні обшук взятої під варту особи і огляд її речей.

Заборонені для зберігання в камерах предмети та цінності згідно з протоколом він передає до слідчого ізолятора або ІТТ, де буде триматися ця особа.

У випадку, якщо підсудні мають малолітніх дітей, начальник конвою відповідно до ухвали суду відправляє їх родичам або до органу внутрішніх справ для подальшого влаштування в дитячі установи.

Перевезення осіб, взятих під варту в залі судового засідання, до слідчого ізолятора (ІТТ) здійснюється на підставі копії вироку (витягу з нього) або ухвали суду, яка засвідчується печаткою органу судової влади і вручається начальникові конвою (старшому конвоїру) із зазначенням установчих даних на конвойованих.

У разі відмови прийняти доставленого (доставлених) до слідчого ізолятора (ІТТ) складається акт із зазначенням причин, про що доповідається начальникові органу (командирові підрозділу), який призначив конвой. Останній до усунення цих причин зобов'язаний забезпечити охорону конвойованих.

Конвоювання й охорона затриманих і взятих під варту осіб під час проведення слідчих дій

Конвоювання затриманих, заарештованих, підсудних та засуджених осіб, кримінальні справи яких знаходяться у провадженні апаратів ГУНП МВС, РУП МВС, обласних та вищих органів прокуратури і суду, здійснюється підрозділами конвойної служби — відповідних підрозділів.

У районних центрах, містах обласного підпорядкування - конвойними підрозділами Національної поліції, у провадженні яких знаходяться кримінальні провадження. При проведенні слідчих дій за ухвалою суду або постанови органів прокуратури - конвойними підрозділами територіальних підрозділів Міністерства внутрішніх справ за місцем їх розташування. Рішення про конвоювання приймає начальник підрозділу поліції (командир підрозділу) на підставі письмових заявок особи або органу, у провадженні якого знаходиться кримінальне провадження.

Заявки на виділення конвойних нарядів для охорони затриманих і осіб, які тримаються під вартою під час конвоювання до органів судової влади з метою вирішення питання про застосування запобіжного заходу у вигляді взяття під варту, а також заявки для проведення слідчих дій (відтворення обстановки і обставин події та експертизи) або постанови чи ухвали суду з цих питань подаються на ім'я начальника підрозділу поліції (командира підрозділу) за три доби до дня проведення слідчої дії.

У разі термінової потреби проведення слідчих дій заявка на конвоювання може бути направлена начальникові органу поліції (командирові підрозділу) з розрахунку одержання її не пізніше ніж за добу, але обов'язково з урахуванням можливості призначення конвойного наряду та доставлення взятої під варту особи до місця призначення.

Особа, у провадженні якої знаходиться кримінальна справа до подання заявки про конвоювання затриманих і осіб, які тримаються під вартою, вивчає характеристику місцевості, узгоджує з адміністрацією установи, підприємства, організації, власником або потерпілим час та порядок проведення слідчої дії і в

разі необхідності виділення посиленого наряду в заявці на конвоювання робить відповідну відмітку.

Конвоювання затриманих і осіб, які тримаються під вартою для слідчих дій, які дозволено проводити за межами спеціальних установ поліції, організовує відповідно начальник підрозділу поліції, який зобов'язаний:

- Видати наказ про призначення конвойних нарядів із числа підпорядкованих підрозділів або подати заявки до окремих підрозділів конвойної служби ГУНП МВС для виділення таких конвоїв;

- Встановити порядок доставлення осіб, які тримаються під вартою із СІЗО, ІТТ до місця проведення відтворення обстановки і обставин події або інших слідчих дій, а також перевезення цих осіб у зворотному напрямку;

- У разі відсутності в органі внутрішніх справ ІТТ та неможливості протягом світлого часу доби повернути таких осіб до установи-відправника встановити місце тримання конвойованих та зарезервувати в найближчому ІТТ підрозділу поліції камеру (місце) для їх тримання;

- Визначити та перевірити спеціальний автомобіль для забезпечення вказаних заходів, а в разі проведення слідчих дій за особливо тяжкими, резонансними злочинами, скоєними групою осіб, передбачити супроводження конвою автомобілями патрульної поліції України (далі - ППУ) та спеціальних підрозділів поліції;

Організувати перевірку конвойованих осіб з метою встановлення намірів до вчинення протиправних дій, у тому числі втеч, захоплення заручників, прояву групової непокори чи нападу для забезпечення їх надійної охорони.

Управління нарядами, призначеними для забезпечення слідчих дій за межами спеціальних установ поліції, забезпечує заступник начальника відділу поліції або особа яка його заміщає. Він зобов'язаний:

- Розробити маршрут конвоювання та, з урахуванням місцевості, визначити особливості охорони затриманих і взятих під варту осіб під час проведення слідчих дій;

- Установити порядок зв'язку конвойних нарядів з оперативним черговим та відповідальним від керівництва органу внутрішніх справ;

- З метою попередження виникнення надзвичайних подій доручити дільничному інспектору поліції здійснити перевірку території, прилеглої до місця проведення слідчої дії;

- У разі проведення відтворення обстановки й обставин події на вулиці або в інших багатолюдних місцях організувати охорону громадського порядку шляхом наближення маршрутів патрулів поліції, інших працівників, задіяних у несенні служби.

Після одержання наказу на конвоювання для проведення слідчих дій начальник конвою (старший конвоїр) несе персональну відповідальність за стан охорони затриманих і осіб, які тримаються під вартою і зобов'язаний:

- Знати маршрут перевезення та порядок зв'язку, ознайомитись із особовими справами затриманих і взятих під варту осіб;

- Провести обшук затриманих і осіб, які тримаються під вартою перед посадкою в спеціальний автомобіль;

- Прибувши на місце, оглянути приміщення або місцевість, де передбачено проведення слідчої дії, вилучити предмети, які можуть бути використані

конвойованими для нападу або втечі, та за згодою з особою, яка її проводить, визначити порядок охорони.

Начальникові конвою при проведенні слідчих дій забороняється:

Конвоювати затриманих і осіб, які тримаються під вартою неповним складом конвою. Перевозити разом з конвойованими понятих або інших учасників слідчої дії категорично заборонено;

- Давати вказівки конвоїрам залишати місце проведення слідчої дії, знаходитися в інших приміщеннях чи на значній відстані від конвойованих, звільняти їх від наручників або залишати без нагляду;

- Дозволяти затриманим і особам, які тримаються під вартою для відтворення обстановки і обставин події використовувати предмети, які можуть бути використані для нападу на конвой поліції;

- Задіювати конвоїрів не за призначенням (для здійснення вимірювань, фотографування, складання планів, креслень тощо).

- При проведенні слідчих дій конвоїри зобов'язані невідступно перебувати біля затриманих або осіб, які тримаються під вартою, у встановленому порядку застосовувати до них наручники, а в разі необхідності - кайданки із спеціальним подовжувачем, супроводжувати кожного з конвойованих під час усіх його переміщень, обумовлених характером слідчої дії.

У приміщеннях конвоїри розташовуються біля вікон, а начальник конвою (старший конвоїр) - біля дверей.

У разі проведення слідчих дій на місцевості до складу конвою виділяється провідник зі службовим собакою.

Про закінчення слідчої дії або необхідність її продовження в наступні дні слідчий чи дізнавач робить відповідну відмітку в заявці на конвоювання, яку завіряє своїм підписом.

ВИСНОВОК

Службова дисципліна в Національній поліції України вимагає від усіх працівників суворої дисциплінованості, виняткової чесності, правової свідомості, чіткості та старанності, зразкової організованості. Вона свідчить, що спільні зусилля та добрі результати роботи працівників поліції можуть бути нівельовані правопорушенням, аморальним проступком або відступом від присяги бодай одного недбалого працівника. Необхідна взаємодія працівників поліції, окрім сумлінного виконання кожним з них свого службового обов'язку (ефективних та професійних дій з розкриття та розслідування злочинів, публічної безпеки та порядку тощо), а також неухильне дотримання законів, наказів, інструкцій та інших нормативних актів, що регламентують їхню діяльність.